

TOR:s YTTRANDE

Intäkt av skogsbruk.

Sedan Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund beretts tillfälle avgiva yttrande över en inom finansdepartementets rättsavdelning upprättad P. M. med förslag till ändrade bestämmelser för beskattning av intäkt av skogsbruk i vissa fall, får förbundet anföra, att förbundet icke har någon erinran att framställa mot förslaget, då detsamma torde vara ägnat att förenkla taxeringsarbetet.

Företagsbeskattning.

Företagsbeskattningskommittén fastslår, att olika medel finnes för att främja en viss konjunkturpolitik samt att en samordning av dessa medels användning är nödvändig. Detta avvägningsproblem karakteriserar kommittén såsom ett betydelsefullt politiskt problem. Med hänsyn till angivna förhållande och då kommitténs majoritet ansett sig kunna taga ställning till företagsbeskattningens roll utan att belysa de olika medlens effekt och än mindre samordningen dem emellan, är grunden för majoritetens förslag att uppfatta som politisk. Riksförbundet, som icke har att taga ställning till politiska spörsmål, får därför begränsa sig till ett tekniskt bedömande av det framlagda förslaget. En synpunkt anser sig dock förbundet icke kunna underlåta att framföra. Betydelsen av företagens möjligheter att under sämre

tider hålla jämn sysselsättning har enligt förbundets mening icke tillräckligt beaktats utan inflationssynpunkterna har ensidigt tillåtits dominera diskussionen i betänkandet.

Helt allmänt kan konstateras att förslaget, därest det genomföres, är ägnat att bereda taxeringsmyndigheterna ävensom de skattskyldiga ett väsentligt ökat arbete. Skall därjämte i högkonjunkturlägen särskilda beskattningsåtgärder vidtagas — något som kommittén anser nödvändigt trots de skärpta reglerna under normala tider — tillkommer en ytterligare belastning på taxeringsorganisationen och näringsidkarna. Rent objektivt grundad är därför den invändningen mot förslaget att, då de skärpta bestämmelserna dock icke är tillfyllest, beskattningsåtgärder såsom medel mot inflation icke bör tillåtas på angivet sätt komplicera taxeringsförfarandet under normala tider. Denna erinran mot förslaget i fråga om av- och nedskrivningsreglerna anser förbundet tungt vägande.

Utöver det sist anförda uppvisar förslaget brister av allmän natur. En väsentlig fråga, som i senaste årens skattelagstiftning sällan beaktats och i det föreliggande förslaget helt lämnats åsido, är samordningen av beskattningsregler och bestämmelser inom andra delar av rättssystemet. Särskilt inögonfallande är att kommittén förordat att bestämmelser om inventering

av varulager skall sammanföras i en skatteförfattning och icke i civillag (bokföringslagen m. fl.). Därjämte har kommittén föreslagit straffbestämmelser för felaktigt gjord inventering även för det fall att straff för falskdeklaration eller vårdslös deklaration icke kan ådömas. Denna kommitténs uppläggning strider principiellt mot tankegångarna bakom skattestrafflagen. Förbundet får i detta sammanhang blott hänvisa till riksdagens enhälliga beslut år 1951 att stryka en liknande, då föreslagen straffbestämmelse i fråga om jordbruksbokföringen.

Här blott antydda synpunkter finner förbundet icke längre kunna förbigås, eftersom önskemålet på längre sikt måste vara ett någorlunda stabilt, samordnat regelsystem.

Påfallande är att kommittén i sina skilda resonemang väsentligen uppehållit sig vid det medelstora och större företaget i bolagsform, under det att den enskilde rörelseidkaren och framförallt näringsidkaren med den mindre rörelsen icke tilldragit sig kommitténs intresse.

Detta förhållande har bl. a. medfört att förslaget i sin helhet fått den utformningen, att ett genomförande av detsamma kan förväntas föranleda en betydande övergång till aktiebolagsformen. Detta spörsmål synes icke ha ägnats uppmärksamhet.

Nyss angivna begränsning av kommitténs synfält har även medfört att framtagande under visst antal år av dolda lagerreserver, som kommitténs majoritet funnit — utan att klarlägga effekten därav på de skattskyldigas likviditet etc. — riktig, icke diskuterats utifrån det förhållandet, att dylika upplösta reserver hos enskild näringsidkare blir föremål för en progressiv beskattning.

Ytterligare en synpunkt av principiell

art vill förbundet framföra innan förbundet övergår till en detaljgranskning av förslaget. De enskilda regler kommittén föreslår rörande värdering av omsättnings- och anläggningstillgångar har icke närmare belysts i avseende å deras möjliga samordning med allmänt tillämpade redovisningssystem. Förbundet, som icke har material för att uttala sig i denna fråga, vill blott fästa uppmärksamheten på problemställningen.

De föreslagna reglerna beträffande avskrivning å inventarier föranleder nödvändigtvis att de skattskyldiga alltid anser sig tvingade att göra mången gång mycket arbetskrävande beräkningar även enligt 20 %-regeln. Utredningarna om anskaffningsår m. m. är svåra att kontrollera.

Vidare kan förslaget förväntas medföra tvister rörande anläggningstillgångs beräknliga livslängd. Taxeringsmyndighetens möjligheter att kontrollera uppgifter därom torde vara begränsade. Samma problem uppstår i fråga om överprisavdrag och avdrag för värdenedgång.

En begränsning av den fria avskrivningsrätten måste medföra något mer komplicerade regler än kommunalskattelagens nu gällande, men det synes förbundet böra övervägas även andra lösningar än den av kommittén presenterade.

Förbundet finner i likhet med kommittén att avskrivning på återanskaffningsvärde eller liknande värde icke är möjligt i beskattningshänseende.

Kommitténs förslag beträffande avskrivningar å byggnader tillstyrkes av förbundet, som här skulle vilja ha fram en undersökning av industribyggnaders livslängd. En dylik undersökning har t. ex. gjorts i fråga om jordbrukets driftbyggnader.

De förordade reglerna om varulager-

värdering avser såväl enskilda näringsidkare som aktiebolag och ekonomiska föreningar. Därjämte berör reglerna både jordbruk med inkomstberäkning enligt bokföringsmässiga grunder och rörelse.

Mot denna bakgrund måste förslaget anses alltför komplicerat. Rörelseidkare kan icke förväntas själva kunna tillämpa dessa regler utan sakkunnig hjälp. Regler av sådan beskaffenhet föranleder alltid ett dåligt underlag för taxeringsmyndigheternas arbete. Även inventeringsbestämmelserna är icke helt lättfattliga, och det är icke svårt att göra sig en föreställning om det huvudbry en inventering av djurbeståndet på en gård skall frambringa när det gäller att värdera ett nötkreatur efter principen ”först in — först ut”. Eftersom djuren icke får värderas fritt, torde ett undantag här vara på sin plats.

Vad särskilt angår principen ”först in — först ut” kan den i vissa lägen verka obilligt. Taxeringsarbetet försvåras naturligen därav.

En ur teknisk synpunkt viktig invändning föranledes av gränsdragningen mellan varulager i egentlig mening och beställningsarbeten. Bortsett från de ekonomiska komplikationer, som övergången till en uppdelning medför för t. ex. konfektionsindustrien, vilken i mycket stor utsträckning säljer först och producerar sedan, och som kommer att föranleda omläggning av räkenskapsår, är en sådan gränsdragning

i hög grad svårkontrollerbar för taxeringsmyndigheterna och ägnad att ge upphov till tvister.

Intressant är att taga del av motiveringen för 50 %-regeln och den i reservation förordade 40 %-regeln. Förbundet har av de framförda argumenten bibringats den uppfattningen att ingen av dessa regler kan sägas vara riktigare än den andra samt att båda förutsätta tillfälliga regler i vissa konjunkturlägen. Det förefaller därför och med tanke på önskemålet av enkla regler lämpligare att för dagen stanna vid den av mellankommunala prövningsnämnden tillämpade schablonregeln. Ett lagfästade av denna praktiskt taget allmänt accepterade regel skulle göra specialregler och supplementära regler överflödiga. Skulle framtiden utvisa att regeln bör omprövas, bör i så fall detta ske.

Förslaget i avseende å investeringsfonderna föranleder icke någon erinran från förbundet.

Beträffande pensions- och andra personalstiftelser ser förbundet liksom kommittén det nödvändiga i att den civilrättsliga sidan av saken bringas till en lösning. I annat fall måste reglerna än en gång ändras.

Övergångsbestämmelserna synes böra kompletteras med regler om den skatterättsliga behandlingen av stiftelser, till vilka avdragsgilla avsättningar icke framdeles kan göras.

Förbundet tillstyrker förslaget om förlustutjämning.